

Csáji László Koppány:

Café Oran – délután

(Észak-Afrika huszonegy kortyban)

A hőség hasa domborodik rád
és rám
súlyos vasmacska már minden belénk kapaszkodó napsugár is
és a hangok
míg langyos pálmalombok lengése lepellihegése
a lassuló látvány kerti kútja
sárguló leveleinek íve lelógó szempillák tompa kése
legyezők szárnyak fullánkok lebegése
a Tibeszi-hegység sziklarajzai elmerülnek újra
mint távozó tetteid
tüzes ikrák

* * *

Utam végén Orán vár
hosszú forró délután egy afrikai kávézó
ponyvával fedett teraszán
porló emlékeim köszönnek rám
árnyékukban a távolság piheg velem
kopott korhadó tonett székeken
a Café Oran elé dagad a városi forgatag
dudáló dallamot játszik az élet
az embersípokból körém épített óriás orgonán
versek fuvallatával húsítem magam
az elmúlt hónapok zápora rám szakad
bálnadúnék idevonszolva függenek
pálmalevelek szigonyán
mint fennakadt szavak

* * *

Évezredek pora egy tóban megfeneklett iszappá vált
magukra kenték vízilovak zsiráfok zebrák
míg úsztak a tóban a bátrak
az óslakók e képet sziklára festették
aztán csönd lett a Nap kiszárította a vizet
jöttek a kecskék az iszap kemény lett

most szemünkbe fújja porát a szél
 az idő könnyebb mint a fátylak
 az idő a legszerényebb

* * *

Dúnék szirtek szurdokok
 a kavicsstenger szigeteinek Robinsonja voltam míg
 megismertem Iszmáil berber gyógyítási technikáit
 Szamíra szóttan szembogarát és valami mást is
 robogó buszok fregattjaiból oázisok kikötőit
 sohasem untam meg felmerengeni a végtelen égre
 mentem öklöm útlevéllé rohadt zsebemben
 utam végén a Café Oránig érve
 pohár helyett végre csésze tea helyett végre kávé
 a lomha hullámok végre megmozdultak
 sudár árbocok meredeznek a kikötőben
 megannyi kacér agává
 szabadságot álmodtam itt
 mint még senki szebben

* * *

Mesére váró gyerekek
 magukba kuporodtak az árnyékok és az ebek
 a hömpölygő napszíta melegben
 édeskés langy árnyékidő folyik mint a lekvár
 kőfodráú kasbák medinák szivacsá
 szórt rendű utcák örve talányos terei
 megküzdött veletek a lábam
 puha élethalmok moccanáspárnákon hevernek
 a Nap szabdalta ősi sziklarajzok
 örök falak közé zárt titkos kertek
 kendőkbe burkolt női arcok
 lopva rád pillantanak
 és tovalibernek

* * *

Fonott sámlikról meztelen lábfejek meredeznek
 akárcsak Európában a parabolaantennák távoli párkányok bástyáin
 posztmodern angyalokról készült megannyi új ikon
 némelyek egymásnak így üzennek
 elhúzzák keményedő életük dalát
 talphúrjaikon

* * *

Ventilátor-ősz mesterséges passzát
 a hőség helikopterének befelé lógó propellere
 röpíti mélyre e füstös teret ma
 mélyre messzire
 életek metaforájaként parázslík megannyi olcsó cigaretta
 monoton ventilátor légcsavarja mint valami ócska gőzös kereke
 mixelő házi robotgép óriás ragadozó rovar zuhanó repülő bűgása
 süllyedő hajó meddő csavarja mechanikus lóhere
 a magasság szemének szivárványhártyája és pupillája
 korallzátonyok körkörös csillóvirága a plafon köldöke
 működésben lévő gigászi patkányfogak

* * *

A partra hasaló hullámok buja kéje	szurdokok menedéke
kiszáradt folyómedrek magánya	mélyükön kővé vált agyag van
elhagyatott barlanglakások bája	derengő sötétje
meghágják útvonalak a sivatag	homokméhét
spermautasokat lövellve belé	mint drogot
beborít a tiszta égbolt mindenütt és	körülvesz
láthatatlan végvársorokként	a Korán
fuldoklik a terméketlen föld a porló	kecskeszarban
míg e távolságokból összegyúrva	várnak e kávéházban
hallgatag dobok	fürkésző emberarcok
délután	
köröskörül mindenütt Orán	Orán

* * *

Egy patkány kaján ívben rohan
 a szemétgyapjas úton át
 mint háttal álló karmester pálcájának suhanása
 kalligráfia-ívben hulló levél a szélben
 gólra szálló labda röpte
 meghallom letépett ruháid jajszavát
 hajnalban gyilkos virágok szirmainak nyílása
 meredten állok lesütött tekintetek viharában
 rémtettek hírét hozzák terjed az információs járvány
 az emlékek mind olyanná válnak mint az álom

* * *

Ami réges-régen történt
 a szél súgva elmeséli míg rozsdaszín homokot söpör a szemembe
 szinte látni ahogy egy görcsbe rándult kéz rövid írásra mutat
 „Írtsátok ki hetediziglen Abdul al-Szárím családját lányát és fiát”

forró felhőt kavart lovak patája a messzeségben
 aranyló porfelhőt tovagörögve
 s hallották anyák és gyermekek sikolyát az Atlasz hegyeinek lábán megtelepedő
 göcsörtös kaktuszok és akáciák
 vörös a föld az el-Dáhá szurdokban mindörökre

* * *

Nőket nyelő könnyű leplek redőinek hullámzása
 bárkák farocskái a kékszirmú vízben
 illatos rakomány van minden uszályban
 álmaim kikötőiben hömpölyög a mámor
 ragadozó madár néma zuhanása
 a kávézó szegletében egy vén zenész
 minden húrja vibrál szinte lángol
 széjjel táruló lábak íve éjjel közülük a nő
 nedves tölcsérszemével néz feléd
 szétkapart parázs izzó foltjainak örvénylése mintha kéjjel élne még
 süteményekre száradó
 olvadó meleg méz

* * *

Pohármedencék partján üldögélők
 a kávéház vendégei vendégei a világnak
 kint az ócska taxiáradat csordája közt egy szamár riadtan bög fel
 a fájdalom torkából messze árad
 míg gazdája ismét fekélyes hátára csap
 bár csontjáig kivájva már a szőre és a húsa
 csigolyája íve mint az Ahaggar kopár csúcsa mered fel
 álmában nem vár több ébrenléetet olyankor csak újabb terheket kap
 melyek egyre súlyosabbnak tűnnek szinte égetnek és égnek
 a porló mélység tölcsérébe préselik és éjjelre bekormozzák a világot
 eldőlt a szamár nem üvölt csak puffan lassan vége lesz
 eleget látott nekihajtja fejét a járdaszegélynek
 már nem kíván se vizet se szalmát
 csak álommentes végtelen alvást
 mint nedves kancamélyet

* * *

Hajó közeledik és elvisz a peckes Európába
 ahol várnak már rám az élcek meg a percek
 bőröm sohasem merészlett álmokat vedlik
 hámló hulláim rajtam heverésznek
 egy keserű élet az utcáról rám mered tekintete félszeg
 megbotlik a járdapadkában azt hiszem részeg

pedig öntudata csak az éhségtől elenyészett
 mintha ismerne de én sohasem ismerem meg őt
 pénztárcámat már túl sokszor kitártam na ennek vége
 suttogva olvasom rá menj a fenébe
 de torkomba böffen a szégyen pedig szemei nem fenyegetők
 vajon melyikünk az elvakultabb
 és ki a szegényebb

* * *

Olvadóban a spirális szellő és a napsugár átúsztuk lassan e délutánt is
 a fókamozgású pincér mellig kigombolt viseltes fehér ingben kopott rózsaszín
 nyakkendővel melynek laza csomója mellén mint gömbölyű női popsi
 idéz fel egy könnyűvérű @égi asszonyt
 széttárt fölfelé ívelő lábakkal míg nyakkendőteste lelóg egész a pincér derekáig de
 nincsen meg a feje sem a karja
 hattyúnyakú teáskannák rezének felcsillanása egy arab rádióadó hullámzó
 muzsikája
 vékony poharakra csukódó húsos ajkak cuppanása tealevélkék tánca
 mint a vurstli vidámsága és méla monotonIÁja
 kopott ócska felhő itt minden bútordarab a kattogó vén pénztárgép asztmásan
 csilingel és kidugja számlanyelvét a vendégekre
 a szakadozott ponyvával fedett teraszról beszél egy ott hűsölő árnyék hogy
 hozzon a pincér neki egy üveg jó hideg sört is
 ritka az ilyen hely errefelé ahol alkoholt is mérnek igen
 mondhatni ez itt a sör egyik egérlyuka Észak-Afrikában
 mert errefelé alkohol helyett a hőség tompa robbanása lovagol az emberek agyán
 üget izzadt homlokukon vágat zsibbadó idegsejtjeiken

* * *

A falióra másodpercmutatója az idő parittyája
 lassan agyondobál minket megannyi puffanása
 rövid nyugvása majd újrapuffanása
 míg a fókapincér mellszőrzetébe akadt légy zümmög kétségbeesetten
 bemegy egy apró szobába de az ajtót résnyire nyitva hagyja
 egy megfakult meztelen nő homorít a geometrikus-csempemintás falon
 idekint papucsokból előmászó korhadó lábak Velencéje
 széklábcölöpökre épített korhadó kőrakások

* * *

A falakon mintha még megjelennének árnyékai
 némely öltönyös kalapos gyarmatosítóknak
 akiknek spórái szétszórva közöttünk nőnek
 rég volt kezeikről a lecsorduló verítékcseppek is
 meg-megcsusszannak az azóta

szerteszt repedezett szecessziós kövezeten
amin a hajdani minta indái talán két flamingót rejtenek
vagy azok csupán frissen odasercentett véletlen nyáljelek?

* * *

A gyarmati világ hajója kürtjelekkel terhesen
állítólag elhajózott réges-régen
műezzinkialtások rajzanak most
és pártázott lapos tetőkről szétszálló ruhák vibráló
színei gyülekeznek a kristályosan tündöklő felhőtlen égen
halpiacszag cukrászda- és rózsaoaj-illat
rothadó szeméttelpek kaleidoszkópjai
porgalaxisok és zsírfoltos ruhák a szélben
álmaim vályogából fölépített óváros sikátorlabirintusát ábrázoló kusza
csempeminta folyik hosszan körbe a kávéház koszos falán
geometrikus gyűrűjében ülünk itt
misztikus folyam melynek nincs se vége se kezdete
csak formája és hosszú partja van
közötte heverészik Café Oran óriási csarnokában
a pestisűzte tömeg
halk zszibongó sziesztája ki-tudja-mikortól
és hogy ezután meddig ér el
elmélázol
most vagy itt de holnap is és mindig mindig itt leszel
igen itt fogsz ülni valahányszor arra gondolsz
hogyan valójában mit is teszel
elmondod ezt szomszédodnak is
erre az csak mélán tenyerébe ásít
kortyolsz egyet hűlő italodból
megint fogyott a délután néhány szívdobbanásnyit
ezalatt a Nap odakint narancsot érlel
mint női farocskákra bámul rájuk szűrő tekintetével
s közben mumifikál egy elszunnyadt lusta békát
körös-körül elomló látvány-rezzenések
Észak-Afrika kopár kőtára kint remeg
poros színeit a fény mint bódító italt hörpölte ki
homok és várakozás
üres pohár

* * *

Sakktáblák az asztalokon	és
sakkbábukként gyűlnek a földön	olajos magvak kiköpött héjai
vízpipák füstjéből előmosolygók	Camus fintora
a folyadék ritmikus buggyanásai	zenére várva hallgatok de semmi
barnászörös hennával festett végtagok	nem juthat szóhoz itt a nő-zseni

köpcös férfi-ujjak tömzsi testeik között kéjelgő fehér cigarettaszüzek
 mintha mindet csak a doboz csadorja óvta volna meg a naptól
 míg a kilógó részek barnán domborodnak már cigarettaidolokra emlékeztet
 a szökőkútból előömlő buja víztest is
 gyújts rájuk lógasd a lángba őket mártsd beléjük a régóta vágyott tüzet
 füstöld el életük gyilkos szenvedélyeket gyújts magadnak
 ha már haldoklik a pestis itt az idő vadállatokat nemzeni

* * *

A szemközti épület a tér jobb oldalán a napsütésben mint csillogó tükör
 fehér fogsor nyúlik el a ház világos tömege hosszú madár
 vicsorgó csőr a tér zipzára
 közöttünk örvénylik a körforgalom fekvő óriáskereke a város ovális homloka
 ahonnan talán
 messzire látni
 intál erisszem nálat nanno ha
 franciakorlátok szempillák ablakok tekintetén
 megannyi merengő mocorgás emberek?
 csak az épületek ajtószájainak szétszálló szavai ők
 fáradtan lecsukódó szemhéjak leengedett redőnyei
 s az autók mind átkokat mormoló vándor hasbeszélők
 itt a házak hordják méhükben a valóságot
 minden reggel egy-egy fájdalmas szülés
 a szemközti fehér épület ablakszemei lassan felnyílnak ahogy közeleg az este
 halk nyögdecselés sikongás bújik elő az egyik benti homályból
 kéjesen liheg a szoba puha levegőteste
 s egy függöny a kitárt ablakon át kilebben
 míg vak koldus ütközik a teraszponyvát tartó vasnak
 hirtelen hars kacaj csattan a ventilátorszéltől átlyuggatott
 Café Oran-i nagy teremben
 de a pincér már fáradtan nyúlik el a bádogpulton
 s egy asztal sakktábláján koppanó mattot adnak

* * *

Mint vörheny
 fekélyes égő foltok
 rajtam és rajtad
 máig elő- elővillan gyógyuló emlékeinkben Orán
 Oránod és Oránom
 emlékeink sárga szemcsés lánggal égnek
 könnyörgőn nézel bár lehetne késed hogy azzal lekaparjad
 mert másféle sejteket oltottak ott beléd berber szavakba daráltat
 melyek mind mint valami idegen test máig küzdve élnek
 nyomukban nyugtalan bizsergés olvad bennem főnek szét a tájak
 Marrakesben nem esznek libamáját libitebitu limábiti máábitu

amit szeretsz azt én is szeretem de amit nem azt én sem szeretem
 kérlek a barátságot soha ne tettesd
 a tintaég alkonyatkor nekifeszül a napsütötte másik égnek
 és turisták falják Kodak-szájaikba az esthajnalcsillag fertőző herpeszét
 míg a Nap egy messzi domboldalra
 titokban pár pillanatra
 narancsligetet fest

* * *

A távolság zsebéből előlép egy szakállas koldus
 és áldást oszt néhány piaszterért
 az ilyenkor magukat módosnak érző bent ülőkre
 majd tovább lép a következő asztalhoz és csöndben ismét megáll
 garasokat dobna neki lassan lehajol és összeszedi
 áldást mormol és tovább csoszog aztán a terem egy másik asztalánál
 csöndesen megint megtorpan
 belép néhány újabb vendég bő burnuszban vonulnak
 ismerőseikre vigyorognak székeket hoznak nekik nyomban
 kólát rendelnek vérhas-áztatta reggeli ágytál
 odakint a kávézó előtti csenevész pálma száradó levelének éles ívén
 egy légy fel-le mászkál
 emberek édeskés parfümillata
 az utca szemétleccserének rothadásszaga
 innen minden odaát van az otthon a szálloda a hajóállomás
 Párizs is és Budapest is
 errefelé nem foglalkoznak a láthatárról lelógókkal
 mégis lassan újra átköltözik ide Európa
 mert terjed az idővírus
 és a tengerből egyre közelebbnek tűnik fel az USA
 széjjelgörög
 patkányfogatokon
 civilizációnk műanyag bacilusa